

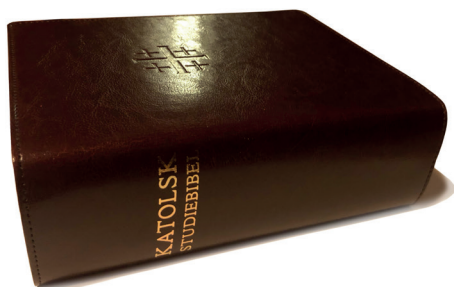
STUDIEHANDLEDNING TILL

KATOLSK STUDIEBIBEL

Bibel 2000 med katolska kommentarer

5

Apostlagärningarna

Studiehandledning till Apostlagärningarna

Veritas Förlag
Box 2150
103 14 Stockholm
veritas@katolskakyrkan.se
www.veritasforlag.se

Studiehandledning till Apostlagärningarna

© Studieförbundet Bilda

Medarbetare: Emanuel Sennerstrand, Fiorella Bastidas, Alen Josef, Iwona Dekajlo,
Christina Illmayr, Martin Hanna och Carina Björklind

Formgivning: Håkan Boström

www.bilda.nu

Innehåll

Introduktion	5
Förberedelse till första träffen – alla	5
Förberedelse till första träffen – cirkelledaren	5
Noterna i Studiebibeln	6
Introduktionsfilm	6
FÖRSTA TRÄFFEN: Apostlagärningarna kapitel 1–2	7
Inledning	7
Lära känna varandra-aktivitet	7
Samtalsfrågor	8
Avslutning	9
ANDRA TRÄFFEN: Apostlagärningarna kapitel 3–5	11
Inledning	11
Samtalsfrågor	11
Avslutning	12
TREDJE TRÄFFEN: Apostlagärningarna kapitel 6–8	13
Inledning	13
Samtalsfrågor	13
Avslutning	14
FJÄRDE TRÄFFEN: Apostlagärningarna kapitel 9–12	15
Inledning	15
Samtalsfrågor	15
Avslutning	16
FEMTE TRÄFFEN: Apostlagärningarna kapitel 13–14	17
Inledning	17
Samtalsfrågor	17
Avslutning	18
SJÄTTE TRÄFFEN: Apostlagärningarna kapitel 15–16	19
Inledning	19
Samtalsfrågor	19
Avslutning	20

SJUNDE TRÄFFEN: Apostlagärningarna kapitel 17–20	21
Inledning	21
Samtalsfrågor	21
Avslutning	22
ÅTTONDE TRÄFFEN: Apostlagärningarna kapitel 21–24	23
Inledning	23
Samtalsfrågor	23
Avslutning	24
NIONDE TRÄFFEN: Apostlagärningarna kapitel 25–28	25
Inledning	25
Samtalsfrågor	25
Avslutning	26
Till dig som leder en Bildacirkel	27
Dina uppgifter som ledare	27
Tidsramar	27
Samarbetet med Bilda	27
Bildningstrappan – hur hittar vi rätt nivå på samtalet?	28
Förslag på spelregler i en studiegrupp	29
Pedagogiska tips	30
Hur du markerar i din bibel	31
Vad säger KKK om bibelstudier?	33
Referenslista	34

Introduktion

Apostlagärningarna är en fortsättning på Lukasevangeliet och skildrar kyrkans historia, liv och utbredning de första trettio åren efter Jesu uppståndelse. I boken kan vi läsa om hur de första kristna fylls av den helige Ande och hur den erfarenheten gör att kyrkan växer och breder ut sig över den östra delen av det romerska imperiet. Petrus och Paulus är huvudpersoner.

Förberedelse till första träffen – alla

Förbered dig genom att läsa igenom introduktionen till Apostlagärningarna i *Katolsk studiebibel* och Apostlagärningarna kapitel 1–2.

Under träffarna behöver du utöver *Katolsk studiebibel* även ha tillgång till lämpliga färgpennor, se s. 31, och tillgång till *Katolska kyrkans katekes* (KKK). Den finns tillgänglig online.

Förberedelse till första träffen – cirkelledaren

Som cirkelledare behöver du förbereda några saker. I slutet av studiehandledningen på s. 27 finns det viktig information som vi rekommenderar att du läser.

Detta behöver du tänka på:

- Sätt tidsramarna. Det kan gruppen bestämma tillsammans, men du behöver tänka efter före.
- Läs igenom frågorna till träffen och välj vilka ni ska fokusera på. Detta behöver du göra inför varje träff. Ni kan med fördel läsa texten tillsammans och fylla i färger och rita eller skriva i era biblar under träffen.
- Hur väl känner deltagarna varandra? Om de inte har deltagit i en studiecirkel tillsammans förut kan en lära-känna-aktivitet ge ett bra samtalsklimat framöver. I början av första träffen finns förslag på en aktivitet.

Noterna i Studiebibeln

Katolsk studiebibel bygger på Bibelkommissionens översättning, *Bibel 2000*. *Bibel 2000* har noter till texterna som är placerade under bibeltexten. När det står Bibelkommissionens not är det den noten som avses.

Vid sidan om bibeltexten finns de katolska noterna. När det står »noten till vers ...« så är det den katolska noten som avses.

När det står »båda noterna till vers ...« så är det en uppmaning att läsa både och.

När texten talar om parallellhänvisningarna så är det de bibelverser som räknas upp längst ner på sidan som avses.

Introduktionsfilm

Bilda har tagit fram en serie filmer med Emanuel Sennerstrand för studiecirklar om studiebibeln. Tipsa gärna deltagarna om »Katolsk studiebibel del 5. Apostlagärningarna«, eller visa den under träffen. Filmen finns på Youtube-kanalen Katolsk horisont.

FÖRSTA TRÄFFEN

Apostlagärningarna kapitel 1–2

Inledning

Tolkningen av de inspirerade Skrifterna bör framför allt vara uppmärksam på vad Gud vill uppenbara genom de heliga Skrifterna för vår frälsnings skull. Det som kommer från Anden kan bara helt och fullt uppfattas under Andens ledning. (KKK 137.)

Inled gärna med bön:

Gud, du som har undervisat dina trogna med den helige Andes ljus, skänk oss vishet genom samme Ande, och låt oss alltid kunna glädja oss åt hans tröst. Genom Jesus Kristus, vår Herre. (Ur *Pingstnovenan*, Gråbröderna, S:t Franciskus katolska kyrka i Jönköping, 2019.)

Gå en presentationsrunda och dela era förväntningar på studiecirkeln.

Har alla vad de behöver? (Studiebibeln, färgpennor, anteckningsunderlag, studiehandledningen.)

Cirkelledaren presenterar studiebibeln och studiehandledningen, titta tillsammans på avsnittet *Hur du markerar i din bibel* på s. 31–32.

Bestäm gemensamt vilka spelregler ni vill ha under era träffar, förslag finns på s. 29.

Lära känna varandra-aktivitet

»Om du var i mina skor« syftar till att alla deltagare delar små aspekter som kännetecknar deras liv. Alla får pennor och ett papper, ritar en sko och fyller skon genom att avsluta meningen »om du var i mina skor, skulle du ...« flera gånger. Var och en får presentera sin sko för de andra deltagarna. Titta på likheter och skillnader! Tänk också på att skorna kan förändras under livets gång.

Samtalsfrågor

- Stanna upp inför Apg 1:8 med not. Markera första delen av versen med grön penna. Lägg märke till missionsbefallningen och dess geografiska betoningar.
 - Vad är kraftkällan i en kristen människas liv?
 - Vid vilka tillfällen får vi del av den kraften?
 - Vad händer om vi gör som lärjungarna: väntar på kraften och agerar först när den ha nått oss?
- I Apg 1:14 möter vi Marias namn för sista gången i NT. Markera med blå penna. Lägg märke till sammanhanget och ta tillsammans reda på vad katekesen säger om Maria som förebedjerska genom KKK-paragraferna i noten.
- Läs Apg 1:15 och lägg märke till Petrus roll i texten.
 - Vad har hänt med honom sedan sveket på översteprästens gård? Se Luk 22:54–62.

Markera fortsättningsvis i bibeltexten med gul penna alla gånger Petrus nämns.
- Läs Apg 2:1–4. På pingstdagen i Jerusalem föddes kyrkan. Läs 2 Mos 19:16–25 om hur Israels folk föddes.
 - Ser ni några likheter?
- Läs noten till Apg 2:13 och fundera över vad det innebär att vara berusad av Anden.
 - När kan man bli det?
 - Vilka kännetecken har en sådan berusning?
- I Apg 2:41–47 får ni en unik inblick i livet i urkyrkans tidigaste skede. Gör en lista tillsammans över vad som kännetecknade församlingen i Jerusalem strax efter pingstdagen. Jämför sedan med era egna erfarenheter av församlingsliv.
 - Något som fattas?
 - Något som kan förändras?
 - Vilka ideal är rimliga att sträva efter i en församling?

Avslutning

Gå en runda och dela era tankar från dagens samtal.

Avsluta gärna med att be Herrens bön (Fader vår) tillsammans.

Som förberedelse inför nästa gång ska alla läsa Apostlagärningarna kapitel 3–5.

Apostlagärningarna kapitel 3–5

Inledning

Inled gärna med en fritt formulerad bön eller bönen på s. 7.

Gå en runda och dela era tankar från förra träffen.

Samtalsfrågor

- Läs Apg 4:1–11 och jämför med hur aposteln agerade i Luk 22:54–62.
 - Vad har hänt med Petrus?
 - Vad var orsaken till denna förvandling?
 - Om du är i behov av en liknande förvandling, till vilka källor går du då?
- Apg 4:12 är jämte Joh 14:6 NT:s tydligaste text om Jesus som den enda vägen för människans frälsning. Markera versen med grön penna.
 - Hur kommer den inställningen till uttryck i katolska kyrkan?
- I Apg 4:32–37 kan vi läsa att de troende »var ett hjärta och en själ«. Markera meningen med gul penna.
 - Hur är det med oss, i vårt eget församlingsliv?
 - Hur skulle vittnesbördet till världen se ut om vi försökte leva efter detta ideal?
- Apg 5:1–11 kan orsaka viss ängslan hos en läsare. Läs noten och försäkra er om att ni förstår orsaken till händelsen.
 - Varför tror ni att Lukas har valt att ta med denna berättelse i sin skrift?
 - Vad ville han säga med detta?
 - Finns det något i texten som ni kan lära er något av?

- Apg 5:29 ger en viktig princip för troende i alla tider. Markera med grön penna. Fundera tillsammans över vår egen tid och kultur.
 - När kan denna text bli aktuell?
 - Var går gränsen när man som katolik måste lyda Gud mer än myndigheter? Hämta vägledning från angivna paragrafer i KKK.
- Apg 5:34–39 skildrar positivt en av dåtidens mest inflytelserika rabbiner (läs Bibelkommissionens not till 5:34). En viktig påminnelse om att alla fariseer inte var i andligt förfall. Läs sista meningen i 5:38 och tillämpa inställningen på vår egen tid och företeelser som hotar kyrkan.
 - Vad ska vi aktivt bekämpa och vad kan vi vänta ut för att det ska försvinna av sig självt?

Avslutning

Gå en runda och dela era tankar från dagens samtal.

Avsluta gärna med att be Herrens bön tillsammans.

Som förberedelse inför nästa gång ska alla läsa Apostlagärningarna kapitel 6–8.

TREDJE TRÄFFEN

Apostlagärningarna kapitel 6–8

Inledning

Inled gärna med en fritt formulerad bön eller bönen på s. 7.

Gå en runda och dela era tankar från förra träffen.

Samtalsfrågor

- Apg 6:1–6 kan kallas för diakonatets urtext. Markera med gul penna vad som ansågs vara viktigast i urkyrkan. Gör utifrån noterna till 6:3 och 6:6 ett ministudium över diakonatet i NT och i katolska kyrkan. Slå upp angivna hänvisningar till NT och KKK. Samtala om hur diakonatet har utvecklats från urkyrkan till idag.
- Apg 6:7 ger en liten, men viktig information om dåtidens präster. Slå upp ►**levit** i uppslagsdelen längst bak i studiebibeln och se till att ni vet vad en dåtida präst skulle syssla med.
 - Vad tror ni hände med en tempelpräst som började tro på Jesus?
 - Vilka konsekvenser fick det för hans tjänst och hans identitet?
- Apg 7:54–60 beskriver kyrkans första martyr (om man inte räknar barnen i Betlehem och Johannes döparen som de första martyrerne). Lägg märke till vad som händer i den himmelska tronsalen när Stefanos ger sitt liv för Kristus. Markera med gul penna.
 - Vad är annorlunda?
 - Vad signalerar positionen hos Jesus?

- Stefanos sista ord (Apg 7:60) vittnar om oerhörd kärlek till dem som dödar honom. Jesus har sagt: »Ingen har större kärlek än den som ger sitt liv för sina vänner« (Joh 15:13). I Stefanos dödsstund är han angelägen om sina fienders frälsning och ger sitt liv i kärlek till dem.
 - Hur kan man äga en sådan kärlek?
- Apg 8:14–17 är NT:s viktigaste text om det som kyrkan senare utvecklar till konfirmationens sakrament. Läs i angivna katekesparagrafer om när och hur Anden förmedlas i detta sakrament.
 - Varför räcker det inte med dopet?
- Apg 8:26–40 är ett viktigt avsnitt som ger principer för katolska kyrkans syn på Bibeln och bibeltolkning.
 - Vilka principer?
 - Varför är de viktiga?
 - Motivera inför en protestant som läser Bibeln utifrån principen *Sola Scriptura* («Skriften allena», vilket vanligen innebär ett avvisande av både läroämbete och tradition, eftersom man anser att Bibeln i sig själv är tillräcklig).

Avslutning

Gå en runda och dela era tankar från dagens samtal.

Avsluta gärna med att be Herrens bön tillsammans.

Som förberedelse inför nästa gång ska alla läsa Apostlagärningarna kapitel 9–12.

Apostlagärningarna kapitel 9–12

Inledning

Inled gärna med en fritt formulerad bön eller bönen på s. 7.

Gå en runda och dela era tankar från förra träffen.

Samtalsfrågor

- I Apg 9:1–2 möter vi uttrycket »Vägen« om den tidiga kyrkan. Markera med gul penna. Ordet är speciellt för Apostlagärningarna. Läs noten till 9:2 under bibeltexten för ytterligare information om uttrycket.
 - Vad händer om du byter ut ordet »kyrka« mot »vägen« och säger: Jag tillhör Vägen?
 - Förändrar ordvalet något i din inställning till tron?
- Apg 9:13 talar om de kristna som »de heliga«. Ordet är mycket viktigt i katolsk lära. Samtala om frågorna utifrån de katekeshänvisningar som finns i noten.
 - Vad innebär denna helighet?
 - Hur blir man helig?
 - Vad är kännetecknet för de heligas gemenskap?
 - Hur träder man in i denna gemenskap?
- I Apg 9:20–22 ser vi hur Paulus förkunnade efter sin omvändelse till Kristus. Jämför med Petrus bekännelse i Matt 16:16.
 - Vad har de båda apostlarna gemensamt?
 - Hur har de fått kunskap om denna sanning?
 - Vad hade hänt om apostlarna enbart hade förkunnat att Jesus var Messias?

■ Läs Apg 10:1–48 med noter. Markera vers 45 med gul penna.

- Vad är det verkligt nya och omskakande som nu äger rum i kyrkan?
- Vilka tecken övertygade Petrus och hans följeslagare om att en ny fas hade inträtt? Somliga kallar denna händelse för utvidgandet av förbundet till att gälla alla folk.
- Vad menar man med detta uttryck?

■ Apg 12:1–19 vittnar om en farlig period i den tidiga kyrkan när martyriet för första gången når apostlakretsen. I texten nämns två personer med namnet Jakob. Ta hjälp av noterna och red ut frågorna tillsammans:

- Vilka var dessa personer?
- Vilka roller hade de i urkyrkan?

■ Läs Apg 12:15 med not, samt besläktade bibeltexter i Tobit och Matteusevangeliet.

- Hur ofta tänker du på din egen skyddsängel? Är det sällan eller aldrig?

Läs KKK 336 om kyrkans syn på skyddsänglar.

Vad skulle hända i ditt liv om du ofta påminde dig om din skyddsängels närvaro?

Avslutning

Gå en runda och dela era tankar från dagens samtal.

Avsluta gärna med att be Herrens bön tillsammans.

Som förberedelse inför nästa gång ska alla läsa Apostlagärningarna kapitel 13–14.

Apostlagärningarna kapitel 13–14

Inledning

Inled gärna med en fritt formulerad bön eller bönen på s. 7.

Gå en runda och dela era tankar från förra träffen.

Samtalsfrågor

- Ordet »liturgi« är hämtat från Bibeln.

- Hur ser man det?

Slå upp de bibeltexter som anges i noten till Apg 13:2 och skriv ordet »liturgi« i marginalen där det förekommer. Ordet står inte i klartext men döljer sig bakom den svenska översättningen. Det kan förtydligas genom denna enkla övning.

- Lägg märke till sammanhanget där fasta och bön förekommer (13:2–3).

- När fastar du?
- Vem eller vad skulle kunna få dig att fasta oftare, och vid vilka tider?

Läs noter till Matt 4:2 och 9:14–17 som kommentarer till ämnet.

- Apg 13:52 visar att uppfyllelsen av den helige Ande är en pågående process i våra liv.

- Hur märker du det?
- Hur ofta ber du om detta?

Markera versen med grön penna.

- Läs Apg 14:17 med not. Versen talar om det som brukar kallas den allmänna uppenbarelsen, som alla människor kan ta del av (se också Rom 1:20 med not). Samtala med hjälp av katekeshänvisningarna om vad kyrkan lär om saken.
- Apg 14:23 utgör ett tidigt exempel på hur ämbetet i kyrkan hade börjat utformas. Jämför med noten till 1 Tim 3:1.
 - Vad i NT:s beskrivningar av ämbetet känner du igen från katolska kyrkans nuvarande ämbetsstruktur?
- Läs noten till 14:27 och stanna upp inför uttrycket Kristi mystiska kropp på jorden.
 - Vad innebär detta egentligen?
 - Går det att förstå vidden av denna sanning?
 Jämför med noten till Ef 1:22–23.

Avslutning

Gå en runda och dela era tankar från dagens samtal.

Avsluta gärna med att be Herrens bön tillsammans.

Som förberedelse inför nästa gång ska alla läsa Apostlagärningarna kapitel 15–16.

Apostlagärningarna kapitel 15–16

Inledning

Inled gärna med en fritt formulerad bön eller bönen på s. 7.

Gå en runda och dela era tankar från förra träffen.

Samtalsfrågor

- Läs Apg 15:1–29 med noter och lägg särskilt märke till Petrus och Jakobs roller.

- Vad ser ni?
- På vilket sätt har denna text blivit vägledande för kyrkans koncilier och synoder? Gör gärna en lista tillsammans på sådant ni känner igen.
- Finns det mönster och principer som kyrkan har tagit fasta på?

Markera Petrus roll i texten med gul penna.

- Apg 15:36–41 vittnar om oenighet bland kyrkans tidigaste ledare.
 - Varför tror ni att Lukas ville ha med sådan information i sin bok?
- Omskärelsen, dvs. förbundstecknet på köttet för män i det judiska folket, var en stor teologisk debattfråga i urkyrkan (se Apg 15 och ärendet i Galaterbrevet). Apg 16:1–3 visar att Paulus kunde omskära Timoteus trots beslutet i Jerusalem. Beslutet, och hela problematiken kring omskärelse, handlar om icke-judar, inte judar. Läs noten till Gal 5:1–12 som kommentar.
 - Vari bestod förvirringen angående omskärelsen?

- Apg 16:6–7 vittnar om ett liv mycket nära den helige Ande.
 - Vad kan du göra för att du också ska kunna leva så?
 - Vill du det?
- I Apg 16:16 står det om ett »böneställe«. Stryk under ordet med grön penna. Lukas är påtagligt intresserad av bön (se introduktion till Lukasevangeliet) och har därför lagt märke till sådana detaljer. Att be regelbundet hör till det kristna livets nödvändiga vanor.
 - Var är ditt böneställe?
 - Vad kan du konkret göra för att få mer tid och plats för bön i ditt liv?

Avslutning

Gå en runda och dela era tankar från dagens samtal.

Avsluta gärna med att be Herrens bön tillsammans.

Som förberedelse inför nästa gång ska alla läsa Apostlagärningarna kapitel 17–20.

Apostlagärningarna kapitel 17–20

Inledning

Inled gärna med en fritt formulerad bön eller bönen på s. 7.

Gå en runda och dela era tankar från förra träffen.

Samtalsfrågor

- Judarna i Beroia (Apg 17:11) hade en grundinställning som är föredömlig även för oss.

- Finns det situationer i vår tid när vi behöver göra som folket i Beroia?
- Vad kan vi lära oss av dem?

- Läs Apg 17:22–34 och lägg märke till hur Paulus fungerade i mötet med en främmande kultur.

- Vad kan vi lära oss av honom?

Fundera tillsammans över exempel från vår egen tid på hur Paulus kan vara ett föredöme i mötet med en kultur som är annorlunda än din egen. Läs angivna paragrafer i KKK för att se vad kyrkan säger om saken.

- Enligt Apg 18:18 tog Paulus sitt nasirlöfte på stort allvar. Läs KKK 2102–2103 om vad kyrkan lär om religiösa löften.

- Finns det situationer i ditt liv då du avlagt ett löfte?
- När kan det vara viktigt att göra det?

- I Apg 18:24–28 introduceras Apollos för läsaren. Han kom att bli betydelsefull i staden Korinth.

- Vilka av Paulus medarbetare undervisar Apollos i tron?
- Vem nämns först?
- Har det någon betydelse, tror ni?

Markera de båda namnen med gul penna. Läs noterna till Rom 16:1, Rom 16:3 och Rom 16:7 för en viktig inblick i Paulus syn på kvinnliga medarbetare.

- Läs Apg 19:11–12. Här framkommer ett för kyrkan viktigt förhållningssätt till materia. Läs noten och öva er sedan i att argumentera inför en skeptiker som påstår att katoliker i detta avseende ägnar sig åt vidskepelse.

- I Apg 20:7–11 känner vi igen huvuddragen från vår tids mässfirande. Om vi leker med tanken att Paulus eller någon annan apostel skulle besöka en vanlig katolsk högmässa, hur tror ni att aposteln skulle reagera?

- Vad skulle vara bekant och vad skulle vara främmande?

- Apg 20:36 visar på knäfallet som böneposition. Stryk under med grön penna.

- Vad uttrycker man med sin kroppshållning när man ber på detta sätt?
- Vilka andra bönepositioner är belagda i Bibeln?
- Vilka kommer ni att tänka på?

Avslutning

Gå en runda och dela era tankar från dagens samtal.

Avsluta gärna med att be Herrens bön tillsammans.

Som förberedelse inför nästa gång ska alla läsa Apostlagärningarna kapitel 21–24.

ÅTTONDE TRÄFFEN

Apostlagärningarna kapitel 21–24

Inled gärna med en fritt formulerad bön eller bönen på s. 7.

Gå en runda och dela era tankar från förra träffen.

Samtalsfrågor

- Paulus resa till Jerusalem i Apg 21 är början till slutet för apostelns tjänst i frihet. Läs Apg 21:17–26 och lägg märke till vad som kännetecknade urförsamlingen i Jerusalem.
 - Hur såg ledarskapet ut? Hur såg medlemmarnas fromhetsliv ut?
 - Vilket rykte hade Paulus i Jerusalem?
 - Hur tror ni att det hade uppkommit?
 - Vad gjorde han för att bemöta ryktet?
 - Vad var det egentliga problemet bakom handlingarna beskrivna i verserna 24–26?
- Läs Apg 23:12–35 och lägg märke till Paulus attityd till sin egen arrestering.
 - Vad kan ni lära er av detta?
- I Apg 24:5 kallas kyrkan för nasareernas sekt.
 - Var kommer detta uttryck ifrån?

Slå upp de båda bibelhänvisningarna som anges i noten samt noter som tillhör dessa bibelställen.

 - Varför var uttrycket viktigt?
- Läs Apg 24:16 om Paulus strävan efter ett gott samvete. Markera versen med grön penna. Andra Vatikankonciliet kallar samvetet för »människans hemligaste rum och hennes helgedom. Där är hon ensam med Gud, och där, i sitt innersta, kan hon höra Guds röst« (*Gaudium et spes*, nr 16). Läs KKK 1776–1794 och samtala om vad kyrkan lär om samvetet.

Avslutning

Gå en runda och dela era tankar från dagens samtal.

Avsluta gärna med att be Herrens bön tillsammans.

Som förberedelse inför nästa gång ska alla läsa Apostlagärningarna kapitel 25–28.

Apostlagärningarna kapitel 25–28

Inledning

Inled gärna med en fritt formulerad bön eller bönen på s. 7.

Gå en runda och dela era tankar från förra träffen.

Samtalsfrågor

- Läs Apg 25:10–12 med tillhörande noter från Bibelkommissionen. Paulus finner sig inte i vad som helst.

- Hur kan du omsätta den attityden i ditt eget liv?
- Var går gränsen för när man ska bära sitt kors och acceptera lidandet, och när man ska utnyttja sina medborgerliga rättigheter?

- Apg 26:6–7 talar om de tolv stammarna. Tio av dessa stammar var sedan 700-talet f.Kr. fördrivna från Israel och assimilerade med andra folkslag.

- Vad menade Paulus med hoppet om hela Israels frälsning?

Läs de GT-ställen som anges i noten för att få bakgrunden till detta hopp.

- Omdömet om Paulus i Apg 26:31 är viktigt för Lukas ärende med Apostlagärningarna.

- Vad ville han säga med detta? En ledtråd finns i noten till 28:31.

- Orden i Apg 27:35 påminner om eukaristin utan att vara eukaristi. Det var en vanlig måltid, ledd av Paulus, ombord på skeppet. Jämför med Luk 22:19 för att se likheterna. Kyrkans eukaristi, såsom vi känner den, har sitt ursprung i urkyrkans måltidsgemenskap (se 1 Kor 11:33–34 med not).

- Varför tror ni att kyrkan senare valde att separera måltiderna från sakramentet?

■ Lägg märke till att Apostlagärningarna slutar lite plötsligt. Läs de båda noterna för teorier om detta avslut. Frälsningshistorien löper, genom kyrkan, vidare där Apostlagärningarna slutar. Tänk dig nu att du själv är en del av den fortsättning Lukas inte har skrivit om.

- Vilken plats och uppgift har du i den fortsatta berättelsen, i kyrkans liv idag?

Avslutning

Gå en runda och dela era tankar:

- Vad har varit mest utmanande med att läsa Apostlagärningarna tillsammans?
- Vad har varit mest givande med att läsa Apostlagärningarna tillsammans?

Bestäm om ni vill fortsätta med en ny studiecirkel.

Avsluta gärna med att be Herrens bön tillsammans.

Till dig som leder en Bildacirkel

En studiecirkel är en samtalsgrupp där vi läser och samtalar kring ett ämne utifrån våra livserfarenheter och vår vardag tillsammans med andra. På detta sätt kan den kunskap som studiecirkeln genererar bli livsrelevant och vardagsorienterad. Det speciella med att vara ledare i en studiecirkel är att du är ledare i och inte för gruppen. En studiecirkel är inte en akademisk kurs och du behöver inte vara expert på ämnet.

Dina uppgifter som ledare

- Leda cirkeln tillsammans med deltagarna.
- Vara kontaktperson till Bilda.
- Rapportera in närvaro vid cirkelns slut.

Tidsramar

Om ni inte bestämt det tidigare, så behöver ni sätta tidsramarna vid första träffen. Två eller tre studietimmar (en studietimme är 45 minuter)? Utgå från gruppens förutsättningar och behov och avsätt tid till samtalet och att reflektera.

Samarbetet med Bilda

Genom att rapportera din studiecirkel till Bilda får du det stöd du kan behöva, samtidigt som våra gemensamma resurser för bildningsarbetet växer. Bilda erbjuder cirkelledarutbildningar så att alla ska ha möjlighet att leda en cirkel med gott självförtroende.

På Bildas webb kan du läsa mer om rollen som cirkelledare.

www.bilda.nu/cirkelledare/vad-innebar-det-att-vara-cirkelledare/

Bildningstrappan

– hur hittar vi rätt nivå på samtalet?

Att studera Bibeln kan man göra på många sätt. Till att börja med behöver man läsa texterna.

- Vad står det?
- Vad betyder texten i sig?

Nästa steg blir att fundera över:

- Vad betyder texten för mig?
- Vad innebär texten?

Dessa frågor kallas för bildningstrappan. Om du som leder gruppen har koll på var din grupp befinner sig på bildningstrappan, blir det lättare att välja vilka samtalsfrågor som fungerar i din grupp.

Förslag på spelregler i en studiegrupp

- Det personliga vi delar med varandra i den här gruppen stannar här.
- Alla talar i jag-form.
- Alla har rätt att säga vad han eller hon tycker, utan att bli ifrågasatt som person.
- Allas erfarenheter och åsikter är lika viktiga.
- Alla har rätt att säga sådant som inte är färdigtänkt och att ändra sig.
- Var och en har rätt att dela med sig av så mycket eller så lite som han eller hon anser lämpligt. Och vi hjälper varandra att respektera varandras gränser.
- Alla hjälps åt att hålla tidsramarna.

Pedagogiska tips

Beroende på gruppens storlek behövs olika pedagogiska metoder.

När du går cirkelledarutbildning med Bilda kan din församling eller grupp få Bildas ledarväska. I den finns tips och material för övningar som passar olika sammanhang.

Där finns också exempel på olika samtalsmetoder som du kan använda dig av. En sådan är rundan. I en runda går ordet till alla deltagare i tur och ordning. Alla får tala utan att bli ifrågasatta eller kommenterade. Det kan vara bra att skicka något föremål (ett Bildahjärta, en rund sten eller något annat) som visar vem som för tillfället har ordet. Den som håller i föremålet får tala till punkt utan att bli ifrågasatt eller kommenterad. Detta bromsar upp och ger rundan ett större lugn. Vet man inte direkt vad man ska säga, kan man sitta en stund med föremålet i handen och fundera. Vill någon kommentera får den personen vänta tills den själv får föremålet i sin hand. Det går alltid bra att »passa« och skicka vidare utan att ha sagt något.

Hur du markerar i din bibel

Det finns många fördelar med att göra din bibel personlig. Ett sätt är att med vanlig bläckpenna, eller annan lämplig penna, föra anteckningar och rita symboler för olika teman i marginalen. Du kan också ringa in ord som du särskilt vill uppmärksamma, göra korshänvisningar till besläktade bibelställen, förtydliga sambandet mellan Gamla testamentet och Nya testamentet, göra hänvisningar till katekesen och så vidare. Du kan också använda färgsystem för att markera olika typer av bibeltext. Det viktigaste är att hitta en metod som gör bibelstudiet meningsfullt för dig. Du kan använda färger efter egen smak och skapa ett personligt färgsystem.

Om du istället vill följa ett enkelt och grundläggande system kan du göra enligt förslaget nedan. Se till att du använder pennor som inte blöder igenom det ofta tunna pappret i en vanlig bibel. Överstrykningspennor i tusch fungerar vanligtvis inte. Akvarellpennor i trä fungerar bra. Det finns även särskilda överstrykningspennor för tunt bibelpapper, »dry highlighters«. De finns att köpa i specialaffärer som webbshopen hos Nya Musik i Jönköping.

När du markerar i din bibel, och på så sätt gör den mer personlig, kommer du att upptäcka att det blir lättare att leva av Ordet. Det är det viktigaste.

Gul färg använder du till allmänna markeringar för sådant du särskilt vill uppmärksamma: viktiga texter, sammanhang, personer eller särskilda ord. Sådant som du är särskilt intresserad av.

Grön färg använder du till allt som hör till helgelsen och tillväxten i det andliga livet. Till exempel sammanhang som talar om tröst, förmaning, vägledning, löften etc.

Röd färg använder du för texter som talar om förlåtelse, försoning, offer, blod, Kristi kors.

Blå färg använder du för Jesu mor Maria.

Du kan också rita symboler i bibelsidans marginal för att förtydliga olika teman eller personer. Använd din fantasi och skapa egna symboler som fungerar för dig. Här följer några förslag.

Rita en triangel i marginalen när bibeltexten talar om Treenigheten.

Rita en kungakrona i marginalen när bibeltexten talar om Jesus som kung eller Messias.

Rita ett kors i marginalen när bibeltexten talar om korsfästelsen.

Vad säger KKK om bibelstudier?

Så här står det i katekesen:

»En sådan kraft och styrka ligger i Guds ord att kyrkan därav får stadga och livskraft och kyrkans barn får trosstyrka, näring för själen och ett rent och ousinligt källflöde för det andliga livet.« »För dem som tror på Kristus måste tillträdet till Skriften stå vidöppet.«

»Därför bör studiet av den heliga Skrift vara så att säga den heliga teologins själ. Också ordets tjänst, alltså den själavårdande förkunnelsen, katekesen och all kristen undervisning – där den i gudstjänsten hemmahörande homilian (predikan över en bibeltext) bör ha en framträdande plats – allt detta hämtar ur samma Skriftens ord sund näring och helgande växtkraft.«

Kyrkan »uppmanar eftertryckligt och var för sig alla kristustroende [...] att genom flitig bibelläsning förvärva 'det som är långt mera värt' än annat, 'kunskapen om Jesus Kristus' (Fil 3:8). 'Att inte känna Skriften innebär att inte känna Kristus'.« (KKK 131–133, nästan allt består av direkta citat ur *Dei verbum*, nr 21–25.)

Referenslista

Katolska kyrkans katekes. Vejbystrand: Catholica, 2000, 2 uppl. eller
www.katekesen.se/index.htm

Youtube > Katolsk Horisont > Den Heliga Skrift > »Katolsk studiebibel, del 5.
Apostlagärningarna« www.youtube.com/watch?v=C8cPJh6V4LQ

Pingstnovenan, Gråbröderna, S:t Franciskus katolska kyrka i Jönköping, 2019,
via www.katolsk-horisont.net/andligt-bibliotek/2019-05-19/pingstnovenan

Andra Vatikankonciliet, *Gaudium et spes*, övers. E. Sjöstrand, i: *Den katolska socialläran*. Stockholm: Veritas Förlag, 2019, s. 799–847